

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 5C/6/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6416200236
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Kasanová
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2016:6416200236.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudkyňou JUDr. Jarmilou Kasanovou v právnej veci žalobkyne: Ľ. G., nar. X.X.XXXX, bytom H. N. XXX, zastúpená Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár s.r.o., so sídlom v Košiciach, Kuzmányho 29, IČO: 47234466, konajúci prostredníctvom advokáta konateľa JUDr. Petra Rybára, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35807598, o návrhu na zaplatenie sumy 315,44 € s prísl. takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 315,44 € s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne, počítaný od 15.1.2016 do zaplatenia, v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v bode 17. v znení: „Rozhodcovská doložka: Všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené:

a) pred Stálym rozhodcovským súdom, zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s. so sídlom Trnavská cesta 70, 821 02 Bratislava, IČO: 35 922 761, zapísanou v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I., oddiel Sa, vložka č. 3530/B (ďalej len „rozhodcovský súd“), ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom, ustanoveným podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu,

b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963Zb. Občiansky súdny poriadok)“ je n e p r i j a t e ľ n á , a preto n e p l a t n á .

Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobkyni trovy vykonania a zaplatiť ich do rúk právneho zástupcu žalobkyne, Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár s.r.o., IČO: 47 234 466, konajúci prostredníctvom advokáta konateľa JUDr. Petra Rybára pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 286,95 €, v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobkyňa sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu podaným návrhom domáhala vydania od žalovaného bezdôvodného obohatenia vo výške 315,44 € s úrokom z omeškania s poukazom na to, že zmluva, ktorú dňa 14.12.2005 uzatvorila so žalovaným, neobsahuje zákonom stanovenú náležitosť a to uvedenie RPMN, a preto je nutné ju považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Konštatoval, že žalobkyni bol poskytnutý úver vo výške 11.000,-Sk (365,13 €), kde bola dohodnutá odplata vo výške 1.980,-Sk (65,72 €), pričom žalobkyňa zaplatila spolu na poskytnutom úvere sumu 1.005,02 €. Právny zástupca žalobkyne uviedol, že zmluvu, uzavretú medzi účastníkmi konania je nutné posudzovať ako zmluvu spotrebiteľskú, a preto je nutné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka a Zákona č. 258/2001 Z. z. Zo sumy bezdôvodného obohatenia vo výške 639,89 € sa žalobkyňa prostredníctvom

svojho právneho zástupcu domáhala vydania len časti bezdôvodného obohatenia, a to sumy 315,44 €, ktorá predstavuje plnenie, poskytnuté žalobkyňou žalovanému odo dňa 14.1.2013 vo výške 21,19 € až po platbu zo dňa 25.11.2015 vo výške 0,95 €. Nesúhlasil s tvrdením žalovaného, že v danej veci ide o prekážku rozhodnutej veci, nakoľko rozhodcovský rozsudok bol vydaný na základe skutočností, ktoré ho neoprávňovali vydať takého rozhodnutie.

Žalovaný sa na pojednávanie nedostavil, doručenie mal riadne vykázané, súdu neúčast' ospravedlnil, súhlasil, aby súd vo veci konal v jeho neprítomnosti a poukázal na svoje doterajšie vyjadrenie, ako aj na námietku veci rozhodnutej. Z obsahu písomného vyjadrenia žalovaného je zrejmé, že zmluvu, ktorú uzavrel so žalobcom, nie je možné považovať za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko zmluva, ktorá bola uzavretá, bola uzavretá v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Poukázal na to, že zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. sa vzťahoval na zmluvy o úvere až na základe jeho novelizácie účinnnej od 1.1.2008 (§ 2 pís. a). Zároveň konštatoval, že je toho názoru, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia. Poukázal na to, že uzavretá zmluva nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a preto nemusí obsahovať RPMN. Žalovaný v písomnom vyjadrení poukázal na to, že v danej veci je prekážka veci rozhodnutej, nakoľko bol vydaný rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu.

Súd vo veci vykonal dokazovanie, výsluchom žalobkyne, právneho zástupcu žalobkyne, oboznámil sa s podaným návrhom, s písomným vyjadrením žalovaného, so Zmluvou o úvere, s prehľadom splátok a pokút, so Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, s rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 2694/06, s ostatným spisovým materiálom.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, účinného v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa § 52 ods. 2 toho istého zákona dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 3 toho istého zákona spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 toho istého zákona spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa § 53 ods. 2 toho istého zákona ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na predmet plnenia alebo cenu plnenia.

Podľa § 53 ods. 4 toho istého zákona neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 toho istého zákona zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 toho istého zákona v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 Občianskeho zákonníka predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

Podľa § 1 ods. 1 Zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, v znení neskorších predpisov tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 2 toho istého zákona na účely tohto zákona sa rozumie

a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme,

b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom,

Podľa § 3 ods. 1 toho istého zákona veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; 3) v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. 4)

Podľa § 3 ods. 2 toho istého zákona spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 4 ods. 1 toho istého zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

Podľa § 4 ods. 2 toho istého zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí 6) obsahuje najmä

a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,

b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje,

c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby,

d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom,

e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

f) meno a adresu spotrebiteľa,

g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,

h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov,

i) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c), ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad.

Podľa § 4 ods. 4 toho istého zákona pri nesplnení podmienok podľa odsekov 2 a 3 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo

b) dodaný tovar alebo poskytnutá služba.

Podľa § 153 ods. 3 OSP súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

Podľa § 153 ods. 4 OSP ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve 16ab) alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

Ochranu spotrebiteľovi zaručuje aj znenie § 23a ods. 1 Zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy, uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Podľa ods. 2 uvedeného ustanovenia sa na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa osobitného predpisu, primerane použijú ustanovenia tohto predpisu. Z uvedeného ustanovenia zreteľne vyplýva priama aplikovateľnosť ustanovení Občianskeho zákonníka, v znení, účinnom do 31.12.2007, týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa. Hoci podľa gramatického výkladu ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení, účinnom do 31.12.2007 možno dospieť k záveru, že úprava spotrebiteľských zmlúv, a teda vo svojej podstate aj ochrana spotrebiteľa, má svoje miesto len u zmlúv, ktoré sú upravené v 8. časti Občianskeho zákonníka. Takýto výklad je však zjednodušený a nesprávny. Pri výklade tejto občianskoprávnej úpravy je potrebné rešpektovať skutočnosť, že táto úprava je implementáciou smerníc Európskych spoločenstiev. Zákonom č. 150/2004 Z. z., ktorým sa novelizoval Občiansky zákonník, bola prebratá Smernica Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 095, 21/4/1993, str. 29-34, ďalej len „smernica“). Túto smernicu je nevyhnutné využívať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku, upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv. Podľa čl. 1 ods. 1 smernice účelom tejto smernice je aproximovať zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia členských štátov, ktoré sa týkajú nekalých podmienok v zmluve, uzatvorených medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom. Predmetná smernica definuje teda spotrebiteľskú zmluvu ako zmluvu, uzavretú medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, a takto je potrebné vykladať aj predmetné ustanovenie § 52 Občianskeho zákonníka, účinného do 31.12.2007. Novela Občianskeho zákonníka, definovaná Zákonom č. 102/2014 Z.z. definitívne normatívne vyriešila (doplnením ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka), že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva (rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 11Co 53/2015 zo dňa 20.4.2015).

Z vykonaného dokazovania súd má za preukázané, že účastníci konania uzatvorili dňa 14.12.2005 Zmluvu o úvere č. 6170201. V zmysle uvedenej zmluvy žalovaný poskytol žalobkyni finančnú čiastku 11.000,-Sk (365,13 €), ktorú sa žalobkyňa zaviazala veriteľovi zaplatiť, zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 8.800,-Sk (292,11 €), nie o sumu 1.980,-Sk (65,72 €) ako nesprávne uviedol zástupca žalobkyne v podanom návrhu, čiže celkovú čiastku 19.800,-Sk (657,34€), a to v 10 mesačných splátkach po 1.980,-Sk (65,72€), počnúc dňom 17.1.2006 na účet veriteľa, alebo v hotovosti mandatárovi. Zo zmluvy vyplýva aj tá skutočnosť, že žalobkyni boli finančné prostriedky vyplatené v hotovosti pri podpise zmluvy.

Žalovaný pri uzatváraní zmluvy bol v postavení dodávateľa, nakoľko konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Žalobkyňa ako fyzická osoba bola spotrebiteľ, pretože pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Z uvedenej skutočnosti vyplýva, že účastníci konania uzatvorili spotrebiteľskú zmluvu. Zmluva, ktorú uzavreli účastníci konania, má aj charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom žalobkyni bol poskytnutý spotrebný úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania ani podnikania. Žalovaný žalobkyni poskytol finančné prostriedky v hotovosti pri podpise zmluvy, čiže ide o spotrebiteľský úver vo forme pôžičky, pričom spotrebiteľským úverom sa na účely Zákona č. 258/2001 Z. z. považuje aj dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere

vo forme pôžičky. Uzavretá zmluva spĺňa podmienku písomnej formy, avšak neobsahuje obligatórne náležitosti zmluvy, ktoré zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať. Zmluva neobsahuje ročnú percentuálnu mieru nákladov v zmysle § 4 ods. 2 písm. g/ Zákona č. 258/2001 Z. z., a preto spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Z predloženého rozpisu splátok a pokút súd zistil, že žalobkyňa zaplatila v období od 30.5.2006 do 25.11.2015 spolu sumu 1.005,02 €. Vzhľadom na to, že zmluvu je nutné považovať za bezúročnú a bez poplatkov, vznikla povinnosť žalobkyni zaplatiť žalovanému len skutočnú výšku poskytnutého finančného plnenia, čiže 365,13 €. Zo sumy bezdôvodného obohatenia vo výške 639,89 € (1.005,02 € mínus 365,13 €) sa žalobkyňa domáhala vydania len časti bezdôvodného obohatenia, na základe platieb, poukázaných na účet žalovaného za obdobie odo dňa 14.1.2013 až po platbu zo dňa 25.11.2015 spolu vo výške 315,44 €. Vzhľadom na to, že súd určil, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov, s poukazom na hospodárnosť konania sa súd nezaoberal vykonávaním dokazovania, pokiaľ sa týka výšky poplatku za poskytnutie úveru. V tejto časti súd považoval návrh žalobkyne za dôvodný a vyhovel mu.

Podľa § 517 ods. 2 OSP ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, účinného do 31.1.2013, výška úrokov z omeškania je o osem percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky, platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa § 10c Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. účinného od 1.2.2013 ak záväzkový vzťah vznikol pred 1.2.2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov, účinných k 31.1.2013 aj za dobu omeškania po 31.1.2013.

Súd priznal žalobkyni úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne od 15.1.2016. Žalobkyňa predložila súdu výzvu, ktorú zaslala žalovanému na zaplatenie sumy 315,44 €, v ktorej výzve žiadala zaplatiť finančné prostriedky najneskôr do 14.1.2016. Súd priznal žalobkyni úrok z omeškania od 15.1.2016, čiže počnúc dňom, nasledujúcim po dni určenom v predžalobnej výzve. Aj v tejto časti súd považoval návrh žalobkyne za dôvodný a vyhovel mu.

Vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru k zmluve o úvere, ktorá bola uzavretá medzi účastníkmi konania v zmysle bodu 17 bola upravená rozhodcovská doložka v znení ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Zákonom č. 150/2004 Z. z., ktorý bol novelizovaný Občiansky zákonník, bola prebratá Smernica Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských úveroch.

Podľa čl. 3 ods. 1,2 Smernice zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, vzniknutých na základe zmluvy ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou.

Podľa čl. 5 Smernice v prípade zmlúv, v ktorých sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované zrozumiteľne. Keď existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má výklad, priaznivejší pre spotrebiteľa.

Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky, použité v zmluvách, uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, aj jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa ústavnej judikatúry systém ochrany, zavedený Smernicou Rady č. 93/13/EHS o nekalých zmluvných podmienkach vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo

dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti. Táto situácia vedie k prístupiu na podmienky, vopred pripravené dodávateľom bez možnosti ovplyvniť ich obsah. Smernica 93/2013/EHS vyvažuje nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom zásahom zo strany štátu. Preto súd aj bez návrhu námietky zo strany spotrebiteľa je povinný prihliadať na neprijateľné zmluvné podmienky.

Podľa § 4 ods. 1 Zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, účinný v čase uzavretia zmluvy o úvere rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve.

Podľa § 4 ods. 2 toho istého zákona rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, 4) ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli.

Podľa § 4 ods. 3 toho istého zákona nedodržanie písomnej formy rozhodcovskej zmluvy možno nahradiť vyhlásením zmluvných strán do zápisnice pred rozhodcom najneskôr do začatia konania o veci samej v rozhodcovskom konaní o podrobení sa právomoci rozhodcovského súdu. Obsahom zápisnice je rozhodcovská zmluva podľa § 3.

Žalovaný v písomnom vyjadrení namietal, že v danej veci je prekážka res iudicata s poukazom na to, že žalobkyňa bola v konaní o plnenie zo zmluvy o úvere zaviazaná právoplatným a vykonateľným rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s. Bratislava.

Súd zistil, že Stály rozhodcovský súd, zriadený zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s. Bratislava rozhodol rozsudkom dňa 19.7.2006, právoplatný dňa 28.8.2006, vykonateľný dňa 31.8.2006 tak, že zaviazal žalobkyňu (v tom konaní žalovanú) zaplatiť žalovanému (v tom konaní žalobcovi) sumu 25.958,-Sk spolu s 0,25 % úrokom z omeškania denne zo sumy 18.760,-Sk od 24.6.2006 do zaplata a nahradiť trovy konania v sume 6.585,-Sk v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Z odôvodnenia rozsudku je zrejmé, že plnenie bolo priznané na základe Zmluvy o úvere zo dňa 14.12.2005, uzavretej medzi účastníkmi konania. Otázkou, či môže byť právoplatný a vykonateľný rozsudok rozhodcovského súdu prekážkou veci rozsúdenej pre občianske súdne konanie, v ktorom sa žalobca domáha určenia, že spotrebiteľská zmluva je neplatná, sa zaoberal Najvyšší súd SR v uznesení z 29.1.2015, sp. zn. 3Cdo 27/2011. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí vysvetlil, že oprávnenie súdu skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej doložky nevedie k posudzovaniu vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu, súvisí však s potrebou vyriešiť otázku, či a aké právne účinky má vydaný rozhodcovský rozsudok. Pri posudzovaní, v občianskom súdnom konaní predložený rozhodcovský rozsudok má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu (§ 35 Zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní) môže súd pristúpiť k riešeniu otázky platnosti rozhodcovskej doložky alebo zmluvy nielen v exekučnom konaní, ale aj v iných konaniach, napr. pri riešení otázky, či vydaný rozhodcovský rozsudok zakladá pre občianske súdne konanie prekážku res iudicata. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí dospel k záveru, že aj rozhodcovský rozsudok, ukladajúci povinnosť niečo plniť podľa spotrebiteľskej zmluvy môže predstavovať prekážku veci rozsúdenej pre občianske súdne konanie, v ktorom sa žalobca domáha určenia, že spotrebiteľská zmluva je neplatná, ale tento právny záver je opodstatnený len vtedy, ak bol rozhodcovský rozsudok vydaný na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky, pretože iba platná rozhodcovská doložka alebo rozhodcovská zmluva zakladá oprávnenie rozhodcovského súdu prejednať a rozhodnúť spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR je aplikovateľné aj v súdnej veci, ktorej predmetom je vydanie bezdôvodného obohatenia, vzniknutého plnením bez právneho dôvodu, keď je potrebné vyriešiť otázku, či žalobkyňa plnila žalovanému na základe právoplatného a vykonateľného rozhodcovského rozsudku, ktorý má podľa § 35 Zákona č. 244/2002 Z. z. rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co 275/2014 zo dňa 20.5.2015).

Súd je toho názoru, že rozhodcovská doložka medzi účastníkmi konania pri uzatváraní Zmluvy o úvere č. 6170201 dňa 14.12.2005 nebola platne uzavretá z dôvodu, že nebola zachovaná jej písomná forma. V texte zmluvy o úvere je síce vyhlásenie žalobkyne ako dlžníka, že súhlasí so všeobecnými podmienkami

poskytnutia úveru, ktoré sa zaväzuje dodržiavať, ale Všeobecné podmienky, v ktorých je v článku 17 predformulovaná dohoda o rozhodcovskej doložke nie sú podpísané účastníkmi zmluvy o úvere. Nedostatok podpisu na Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, obsahujúcich rozhodcovskú doložku, vyhodnotil už NS SR v uznesení z 30.11.2011, sp. zn. 2Cdo 245/2010 tak, že rozhodcovská doložka nebola platne uzavretá. Bez platne uzavretej rozhodcovskej doložky, alebo rozhodcovskej zmluvy, nie je možné rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a. s. Bratislava, sp. zn. SR 5628/06 z 15.11.2006 považovať za rozhodcovský rozsudok s účinkami právoplatného rozsudku súdu, a z tohto dôvodu ani nezakladá pre prejednávajúcu vec prekážku veci rozsúdenej.

Súd navyše poukazuje na to, že zmluvná podmienka, obsiahnutá vo výroku tohto rozhodnutia, nebola dojednaná individuálne, žalobkyňa nemohla ovplyvniť obsah Všeobecných podmienok poskytnutia úveru v tejto časti a preto súd zmluvnú podmienku uvedenú vo výroku tohto rozhodnutia určil za neprijateľnú a preto za neplatnú. Takto upravená rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov zmluvy.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP, podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd priznáva náhradu trov, potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Žalobkyňa mala v konaní úspech, preto jej súd priznal náhradu trov konania, a to trov právneho zastúpenia za tri úkony po 24,90€ (príprava a prevzatie vecí, spísanie návrhu, účasť na pojednávaní dňa 16.5.2016), jedenkrát režijný paušál po 8,39 € (úkon v r. 2015) a dvakrát režijný paušál 8,58 € (úkony v r. 2016), spolu uvedené trovy právneho zastúpenia vo výške 100,25€. Uvedené trovy právneho zastúpenia sú priznané v súlade s Vyhláškou MS SR č. 655/2004 Z. z., § 10 ods. 1, § 13a ods. 1, písm. a/, c/, d/, § 16 ods. 3. Súd priznal právnenému zástupcovi žalobkyne aj hotové výdavky (§ 17 ods. 1 Vyhlášky), a to za stratu času za účasť na pojednávaní dňa 16.5.2016, cesta Košice - ZH a späť, 12x začatá polhodina po 14,30 €, suma 171,60 €, pričom z uvedenej sumy si právny zástupca žalobcu uplatnil len sumu vo výške 100€. Súd priznal právnenému zástupcovi žalobkyne aj cestovné náhrady za cestu na pojednávanie dňa 16.5.2016 z Košíc do ZH, 464 km, pri spotrebe 6,20 litra/100 km, cena 1,165 €/liter, paušálna náhrada za kilometer 0,183 €, spolu 118,43 €. Z uvedenej sumy si zástupca žalobcu uplatnil len sumu vo výške 50 €. Vzhľadom na to, že právny zástupca žalobkyne je od 1.1.2016 platcom DPH súd mu priznal aj 20% DPH vo výške 36,70 € (z výšky uplatnených úkonov, vykonaných v roku 2016, nie aj z úkonov v roku 2015 ako žiadal zástupca žalobkyne). Súd priznal právnenému zástupcovi žalobkyne spolu trovy právneho zastúpenia vo výške 286,95 €.

O povinnosti žalovaného zaplatiť trovy konania do rúk právneho zástupcu žalobkyne súd rozhodol v zmysle § 149 ods. 1 OSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu ku Krajskému súdu v Banskej Bystrici, a to v troch vyhotoveniach. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám, uvedeným v § 221 ods. 1, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zák. č. 233/1995 Z. z. o exekútoroch a exekučnej činnosti); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.